

lig Mul. Saaledes som Stillingen har været i en Række af Aar — og efter hvad vi hørte igaar, er der ikke absolut Udsigt til, at den vil blive væsentlig forandret, hvad jeg heller ikke antager, vil ske for det Første — tror jeg altsaa, at man skal holde sig til det Midlertidige. Naar man holder sig rent og klart til det, da vil den ærede Finantsminister næppe paastaa, at Statskassen er saa haardt betyngtet, at den ikke kan afse denne lille Sum af 1,500,000 Kr. Det er det Hele, det dreier sig om, og det vil dog være en betydelig Lettelse for Landbruget. Den ærede Finantsminister gjentog i Dag, at dersom man kom til Skattnedsættelse, vilde man blive nødt til at lægge nye Skatter paa. Ja, det er muligt, dersom man skal fare fort ad den Vej, man nu er inde paa med de uhyre Krigsudgifter. Paa Ministeriets Budget forlanges der et Beløb af 28 Millioner Kroner til disse Udgifter, og det er endda ikke det Hele. Det er ikke nær de Udgifter, man ønsker til Fæstninger, Skibe og Mere af den Slags. Jeg er imidlertid overtydet om, at med den samlede Lovgivningsmagts Samtykke vil slige store Udgifter heller aldrig ske. Derfor vil jeg haabe, at vi maa komme under saadanne Forhold, hvor den samlede Lovgivningsmagts Indflydelse skal blive gjort gjældende, efter den gamle Tankegang og Sædvane, og naar det sker, tror jeg ikke, at vi absolut vilde behøve nye Skatter, fordi vi foretage saadanne smaa Lettelser som dem, der her er Tale om. Den ærede Forslagsstiller sagde fremdeles, at han er villig til at indskrænke sig til at lade sig noie med Fritagelse for Stempelafgift af konverteret Gjæld og fri Thinglæsning af denne. Det vilde jeg betragte som meget uheldigt. Thi hvor er Grænsen for, hvad der konverteres og ikke konverteres? Naar f. Ex. en Mand bliver nødt til at udbetale sin Gjæld til Livrenteanstalten eller en anden offentlig Institution, fordi denne ikke vil ned sætte Renten, og han saa gaar og tager Laan i Kreditforeningen, kan det ikke kaldes Konvertering. Konvertering er kun, hvad der omsættes med samme Institution som tidligere. Nu vil det jo meget ofte blive Tilfældet, at en Mand nødes til at betale sin Gjæld et Sted, fordi han ikke der kan faae Renten nedsat, og saa optager Laan i en eller anden Institution eller Kreditforening, men Sligt er, saavidt jeg forstaar det, ikke det, man i hvert Fald i nævner Forsland forstaar ved Konvertering, og vil heller ikke blive forstaaet saaledes. Dersom man altsaa skulde indskrænke Lovforslaget hertil, vilde det gavne meget lidt, og der vilde i mange Tilfælde blive Strid

om, hvad der er Konvertering, og hvad ikke. Jeg vil derfor ønske, at den ærede Forslagsstiller bliver ved Midlertidigheden, og holder sig strengt dertil; thi jo fastere han holder paa det, desto mere Udsigt er der til at faae Loven gennemført. Naar saa 2½ Aar er omme, er det muligt, at man kan naa saa vidt, at vi saa „en samlet Overveielse“, og saa kunne vi tale videre om, hvorvidt dette er den rette Maade at fortsætte paa, eller det skal være anderledes. Foruden de Grunde, der allerede ere anførte for Lovforslaget, skal jeg endnu anføre en — jeg veed ikke, om den er omtalt, i hvert Fald har jeg ikke hørt det. Det hænder jo meget ofte, at en Mand, naar han har afbetalt og amortiseret en Del af sin Gjæld — det skal jo enhver Skyldner gjøre til Kreditforeningerne, til Landmandsbanken og lignende Institutioner — maa optage et nyt Laan, et Tillægslaan, som det kaldes. Det bliver han netop nødt til i Kraft af sin Arbejdssomhed og Sparommelighed; thi i Kraft af, at han har forbedret sin Eiendom, skal han bruge flere Penge. Men naar han stifter dette Tillægslaan, er Forholdet det, at han kun faar Tillægslaanet saaledes, at han samtidig udbetaler sin Gjæld, og De Herrer veed, hvilke Bekostninger i Retning af Stempelgebyrer og Thinglæsningsafgifter, det medfører. Han burde stilles gunstigere, naar han optager dette Tillægslaan; det, han skylder til Rest ved Tillægslaanets Stiftelse, burde afskrives i disse Henseender, men saaledes er det ikke indrettet ved Kreditforeningen; i Stedet for at blive stillet gunstigere, bliver han stillet i høi Grad ugunstigere ved Tillægslaanet, idet der er ganske de samme Omkostninger for ham, som da han første Gang optog Laanet. Man kan ikke nægte, at Laantagerne i det Hele taget have været meget ugunstig stillede baade overfor Foreninger og overfor de store Instituter. Jeg tror nu ogsaa, at denne ugunstige Stilling, de have havt, de mange Penge, de have erlagt til Statskassen i Form af Skatter m. m., fuldt ud begrunde den Smule Lettelse, som tilsigtes ved dette Lovforslag. Jeg tror ogsaa, at det bør siges og agentages, at den ærede Forslagsstiller ikke alene har gjort sig til Tolt for Landbruget; jeg paakjønner, at han har tænkt paa dette; det kan være meget nødvendigt, at dets Net paatales, men det bør gjentages her, at det ikke alene er Landbruget, man vil komme til Hjælp ved denne Lov, men ogsaa Kjøbstadeieendomme. Det finder jeg, er meget naturligt. Vel sagde den ærede Finantsminister, at Skatter og Stempelafgifter thynge ogsaa paa